


ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут нафтогазової інженерії

Кафедра технології захисту навколишнього середовища  
та охорони праці

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор інституту  
архітектури, будівництва та  
енергетики

 М. П. Мазур  
«    »    2020 року

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ  
(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

Бакалавр

(рівень вищої освіти)

галузь знань                    19 Архітектура та будівництво  
спеціальність                191 Архітектура та містобудування  
освітня програма            Архітектура та містобудування

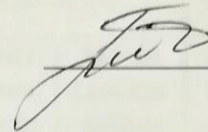
вид дисципліни

обов'язкова  
обов'язкова /вибіркова

Робоча програма дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **Бакалавр** за спеціальністю «191 Архітектура та містобудування»

Розробник:

Доцент кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

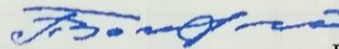


I. V. Перкун

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

Протокол від « 30 » серпня 2019 року №  1

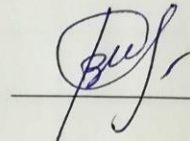
Завідувач кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці



V. G. Погребняк

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри Архітектури та містобудування



Z. V. Лукомська

## 1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр 8	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3				3	
Кількість модулів	1				1	
Загальний обсяг часу, год	90				90	
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	32				32	
лекційні заняття	16				16	
семінарські заняття	-				-	
практичні заняття	16				16	
лабораторні заняття	-				-	
Самостійна робота, год, у т.ч.	58				58	
виконання курсової роботи	-				-	
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-				-	
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	19				19	
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20				20	
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	19				19	
підготовка звітів з лабораторних робіт	-				-	
підготовка до екзамену	-		-	-	-	
Форма семестрового контролю	Диференційований залік				Диференційований залік	

## 2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

**Мета вивчення дисципліни** полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення діяльності в тому числі професійної за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей**, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

### **загальних:**

- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення через пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу);
- здатність до адаптації та дії шляхом творчого застосування наявних та генерованих нових ідей. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність працювати автономно, безпечно і відповідально при розробці та управлінні проектами.

### **фахових:**

- здатність до критичного аналізу і оцінки природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування;
- здатність до аналізу, розробки і обґрунтування архітектурно-містобудівних рішень з урахуванням безпекових і санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і енергозберігаючих, техніко-економічних вимог і розрахунків.

Результати навчання дисципліни деталізують такі **програмні результати навчання**, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- застосовувати основні концепції і теорії в галузі природничих, гуманітарних наук при аналізі і прийнятті рішень в сфері архітектури містобудування.
- проводити аналіз і оцінку додержання безпекових, санітарно-гігієнічних, інженерно-технічних і техніко-економічних нормативних вимог і показників у архітектурно-містобудівельному проектуванні та прогнозуванні.

### 3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

#### 3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	<b>16</b>			
<b>ЗМ1</b>	<b>Безпека життєдіяльності</b>	<b>8</b>			
Т 1.1	БЖД. Поняття та визначення. Вступ. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	2		1	1.1
Т 1.2	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	2		2	2.1
Т 1.3	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	2		1	4.4
Т 1.4	Менеджмент безпеки.	2		1	5.2
<b>ЗМ2</b>	<b>Цивільний захист</b>	<b>8</b>			
Т 2.1	Законодавча та нормативна база з питань надзвичайних ситуацій.	2		1 6	4.10 1.1 -1.4
Т 2.2	Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації	2		6	3.2
Т 2.3	Планування заходів з питань цивільного захисту	2		1 6	4.11 2.1-2.4
Т 2.4	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження	2		1 6	4.14 3.1-3.7

**Всього:**

Модуль 1 – змістових модулів -2.

### 3.2 Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	<b>Безпека життєдіяльності та цивільний захист</b>	<b>16</b>			
ЗМ1	<b>Безпека життєдіяльності</b>	<b>8</b>			
П 1.1	Основні визначення при прогнозуванні і оцінці хімічної обстановки.	2		2п	1.1
П 1.2	Перша допомога при невідкладних станах	2		2п	1.2
П 1.3	Спеціальна обробка (видалення з особового складу радіоактивних речовин (РР), знешкодження ОР і бактерійних засобів (БЗ))	2		2п	1.3
П 1.4	Прогнозування і оцінка хімічної обстановки при аваріях на ХНО	2		2п	1.1
ЗМ2	<b>Цивільний захист</b>	<b>8</b>			
П 2.1	Засоби індивідуального захисту органів дихання.	2		1п	2.1
П 2.2	Оцінка хімічної обстановки з допомогою приладів хімічної розвідки.	2		1п	3.1
П 2.3	Основні визначення радіаційної обстановки і норм радіаційної безпеки	2		1п	4.1
П 2.4	Спеціальна обробка	2		1п	5.1

### 3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 3 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	<b>Безпека життєдіяльності та цивільний захист</b>	<b>58</b>		
ЗМ1	<b>Безпека життєдіяльності</b>	<b>30</b>		
Т 1.1	Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.	2	1с 8	1.1 3.1

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
Т 1.2	Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах життєдіяльності.	6	1с 8	4.5.3
Т 1.3	Розробка ризик-стратегії з метою зниження вірогідності реалізації ризику і мінімізації можливих негативних наслідків. Вибір методів управління виявленим ризиком.	4	1с 8	4.9.6 3.8
Т 1.4	Ідентифікація та оцінювання рівня небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей.	4	1с 9	4.8 2.1
Т 1.5	Обґрунтування категорії ОГ за рівнем загрози техногенного, природного і терористичного характеру та ступенем їхньої захищеності.	4	1с 5	4.7 2.2
Т 1.6	Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони.	4	1с 7	4.1 2
Т 1.7	Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами	4	1с 7	4.2 3.3
	Опрацювання теоретичного матеріалу, викладеного на лекціях.	2		
ЗМ2	<b>Цивільний захист</b>	<b>28</b>		
Т 2.1	Класифікація НС в Україні. Функціональна підсистема моніторингу і прогнозування НС. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС	4	1с 6	5.1 1
Т 2.2	Планування заходів з питань цивільного захисту	4	1с 6	5.2 2
Т 2.3	Розробка планів цивільного захисту ОГ в особливий період. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.	4	1с 6	5.3 3
Т 2.4	Противибуховий і протипожежний захист	4	1с 6	5.5 4
Т 2.5	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС	4	1с 6	5.6 5

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
Т 2.6	Оцінка хімічної обстановки за допомогою приладів хімічної розвідки	4	1с 6	5.7 3
Т 2.7	Забезпечення заходів і дій в межах ЄДСЦЗ	4	1с 6	7

## 4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

### 4.1 Основна література

1. Безпека життєдіяльності [Текст]: навч. посіб. / Г.М. Кривенко, Я.М. Семчук, Л.Я. Савчук, І.О. Камаєва - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2010 – 461с.
2. Семчук Я.М, Паневник О.В., Мандрик О.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Факел, 2006 – 130 с.
3. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист [Текст] : підручник / М. І. Стеблюк. – К. : Знання-Прес, 2007. – 487 с. – Бібліогр.: с. 485-487.
4. Кучма М. М. Цивільна оборона. (Цивільний захист.) [Текст] : навч. посіб. / М. М. Кучма. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів : "Магнолія Плюс", 2006. – 360 с..
5. Основи цивільного захисту [Текст] : навч. посіб. / В. О. Васійчук, В. Є. Гончарук, С. І. Качан, С. М. Мохняк. – Львів : Львів. політехніка, 2010. – 384 с. – Бібліогр.: с. 378- 381
6. Перкун І. В., Погребняк В. Г. П-43 Цивільний захист: конспект лекцій – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 97 с.

### 4.2 Додаткова література

7. Збірник нормативно-правових актів з питань надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Вип.3. Під заг. ред. В.В.Дурдинця- Київ: Агенство "Чорнобильінтерінформ", 2001.-532с.
8. Безпека життєдіяльності /За ред. Я.І. Бедрія. – Львів: Афіша, 1999.– 275 с.
9. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України I–IV рівнів акредитації /За ред. Є.П. Желібо і В.М. Пічі. – Київ: "Каравела"; Львів: "Новий світ-2000", 2001.-320 с.

### 4.3 Література та методичне забезпечення лабораторних занять

- 1л. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] практикум з курсу / Г.Д. Лялюк- Вітер, О.М. Мельничук, Г.М. Кривенко [та ін.]. – 2-ге вид., змін. і допов. -Івано-Франківськ, 2013. – 104с.
- 2л. Кривенко Г.М. Безпека життєдіяльності [Текст]: метод. вказівки / Г.М. Кривенко, Г.Д. Лялюк-Вітер, І.О. Камаєва – 2-ге вид., змін. і допов. - Івано-Франківськ, 2012. – 68с.

### 4.5 Література та методичне забезпечення самостійної роботи

- 1с. Депутат О.П. Цивільна оборона: Навчальний посібник / Депутат О.П, Коваленко І.В., Мужик І.С.- Львів, Афіша, 2000, 336 с.

### 4.6 Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
3. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.



## 5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома змістовими модулями ЗМ1 і ЗМ2. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ1	30
Контроль засвоєння практичних навиків змістового модуля ЗМ1	20
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ2	30
Контроль засвоєння практичних навиків змістового модуля ЗМ2	20
Усього	100

Диференційований залік з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни